

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВЧИХ ПЕРЕДБАЧЕНЬ ТА ПРАВОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ЯГЕЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КРАКОВІ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«Захист суверенітету, територіальної цілісності і
національної безпеки як спільна справа держави та
Українського народу»**

(м. Київ 24 березня 2023р.)

**Збірник наукових праць
(частина 1)**

24 березня 2023 року

ДЕФІНІЦІЯ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

Поляруш-Сафроненко Світлана Олександрівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін, Білоцерківський національний аграрний університет

Дослідження державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини потребує визначення форм такої підтримки та розуміння змісту забезпечення окремих прав людини в територіальних громадах.

Поняття та зміст форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини є складним науковим явищем. Умовно можна досліджувати: а) державну підтримку діяльності територіальних громад; б) добровільне об'єднання територіальних громад та приєднання до них спроможних територіальних громад; в) забезпечення прав жителів об'єднаних територіальних громад.

Децентралізація в Україні відбувається на певній адміністративній території. Як наголошує О. Стогова, чинний адміністративно-територіальний устрій України сформувався відповідно в умовах радянської командно-адміністративної системи управління принципом якої була жорстка централізація. Існуючий адміністративно-територіальний устрій не відповідає новим викликам демократичної правової держави та стримує розвиток місцевого самоврядування і заважає формуванню ефективної регіональної політики в умовах децентралізації [1, с. 208].

Крім об'єднання територіальних громад та удосконалення їх повноважень, важливе значення має їх діяльність щодо забезпечення прав і свобод жителів названих громад. Територіальну громаду в наукових працях автори визначають як сукупність громадян України, які спільно проживають у міському чи сільському поселенні, мають колективні інтереси і визначений законом правовий статус. На відміну від простої територіальної одиниці, поселення, яке має статус територіальної громади, наділяють певними правами, зокрема правом на самоврядування [2, с. 335].

Сама категорія забезпечення прав і свобод людини і громадянина має складний зміст. Так, А. Олійник визначає забезпечення конституційних свобод людини і громадянина в Україні як діяльність компетентних державних органів чи органів місцевого самоврядування, їх посадових або службових осіб та об'єднань громадян, як суб'єктів громадянського суспільства, по створенню сприятливих умов реалізації конституційних свобод, здійсненню їх охорони і захисту від правопорушень, відновлення порушених свобод шляхом використання матеріальних і процесуальних юридичних норм і засобів. Зміст забезпечення конституційних свобод людини і громадянина в Україні включає в себе: а) створення сприятливих умов для реалізації конституційних свобод; б) охорона конституційних свобод від правопорушень; в) захист конституційних свобод від правопорушень; г) поновлення порушених конституційних свобод [3, с. 233].

Отже, об'єднані територіальні громади та створені ними органи і посадові особи здійснюють забезпечення прав і свобод їх жителів за підтримки держави і її органів.

Державна підтримка та гарантування розвитку місцевого самоврядування передбачає створення цілого комплексу необхідних правових, соціальних, організаційних, матеріально-фінансових умов для становлення повноцінного, дієвого та ефективно діючого місцевого самоврядування, здійснення послідовної, виваженої і системної державної політики щодо сприяння розбудові муніципальної влади [4]. Держава здійснює

інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільних об'єднань територіальних громад (ст. 9) [5].

Отже, державна підтримка місцевого самоврядування розглядається в науці як комплекс правових, соціальних, організаційних, матеріально-фінансових умов щодо становлення та здійснення політики держави щодо розбудови муніципальної влади.

Інформаційно-просвітницьких форма державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини передбачає проведення заходів щодо: а) розробки планів діяльності об'єднаних територіальних громад; б) організації та проведення конкурсів у вказаному напрямку; в) підготовку інформаційно-просвітницьких програм; г) інформаційному та просвітницькому забезпеченні діяльності середнього та малого підприємництва на певній території та ін. Організаційна форма державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини реалізується в організації створення сприятливих умов для реалізації прав жителів громад, в процесі їх охорони і захисту та під час проведення заходів по відновленню порушених прав і свобод. Методична форма державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини має бути спрямована на нормативно-правове удосконалення компетенції центральних органів виконавчої влади. Фінансова форма державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав людини має бути спрямована на надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку територіальної громади.

Підводячи підсумок слід відмітити важливість і необхідність застосування різних форм державної підтримки системи місцевого самоврядування в забезпеченні прав жителів об'єднання територіальних громад в Україні.

Форми державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад в забезпеченні прав їх жителів – це нормативно урегульований комплекс інформаційно-просвітницьких, організаційних, методичних та фінансових заходів діяльності, що здійснюються державою щодо реалізації функцій об'єднаних територіальних громад, їх органів і посадових осіб по створенню сприятливих умов для реалізації жителями територіальних громад прав і свобод, їх охорони і захисту від правопорушень і правопорушників, а також участі при поновленні порушених прав і свобод.

Список використаних джерел:

1. Стогова О. В. Адміністративно-територіальна реформа в Україні як складова процесу децентралізації влади. *Сучасне суспільство*. 2017. Вип. 2 (14). С. 207-217.

2. Шевченко А.О. Правова природа і статус територіальної громади: доктринальний аспект. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 3 (104). С. 332-342.

3. Олійник А.Ю. Конституційні свободи людини і громадянина та їх забезпечення в Україні: Монографія. К.: КНУТД; Дніпро: ДДУВС, 2018. 371 с.

4. Фролов О.О. Поняття і зміст принципу державної підтримки місцевого самоврядування в Україні / http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2572/1/Frolov_166.pdf

5. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст. 91. Поточна редакція від 14.05.2020 р.

Похиленко І.С. До питання про забезпечення державою збереження історичних пам'яток та інших об'єктів в умовах воєнного стану.....	48
ЗАХИСТ СУВЕРЕНІТЕТУ, ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ І БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	52
Білоричський Г.О. Людиноцентризм як правова традиція та основа захисту прав людини.....	52
Давиденко М.О. Порухення конституційних прав віруючих в Україні в умовах збройної агресії рф.....	53
Доценко О.М. Щодо питання про порушення статті 49 Конвенції про захист цивільного населення під час війни.....	55
Камінська Н.В. Виборче і референдне право в умовах воєнного стану: нові виклики і завдання для сучасної науки.....	58
Корольова В. Поняття та сутність професійної правосвідомості судді.....	61
Макушев П.В. Удосконалення організаційно-правових засад функціонування митних органів України.....	63
Резворович К.Р. Трансформації цивільного судочинства в умовах воєнного стану.	64
Пилипенко В.П. Засудження та покарання російських агресорів за злочини в Україні: проблеми міжнародно-правової юрисдикції.....	66
Корольова В., Софіна І. Принципи діяльності Національної поліції України.....	68
Закаль О.О. Право на безпечне та придатне довкілля: сутність та судовий захист.....	71
Політанський В.С. Зміст доктрини національної інформаційної безпеки України в умовах розвитку цифрових технологій.....	73
Поляруш-Сафроненко С.О. Дефініція добровільного об'єднання територіальних громад в Україні.....	76
Ткачов І.В., Гельжинський А.Ю. Шляхи удосконалення взаємодії служби безпеки України з громадськими організаціями у протидії тероризму в умовах воєнного стану.....	78
Резворович К.Р., Крушеницький І. Захист інтелектуальної власності в мережі Інтернет: дискусійні питання та шляхи вирішення.....	80
Василенко Є.В. Становлення та розвиток інституту відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції в Україні.....	82
Костицька С.В. Публічні фінанси та забезпечення державного суверенітету: глобалізаційні виклики.....	84
Стрижеус Д.А. Право на судовий захист: історико-правовий аналіз, можливість реалізації у контексті російської воєнної агресії проти України.....	85
Остудімов Б. Енергетичний суверенітет та енергетична незалежність, їх значення в умовах сьогодення.....	86
Тарасюк А. Зображення людини в сфері охорони здоров'я як цивільно-правовий феномен.....	88
Ямельська Х. Забезпечення прав людини в умовах міжнародного збройного конфлікту.....	90
Кубальський В.Н. Державний суверенітет України як пріоритетний об'єкт кримінально-правової охорони в умовах збройної агресії рф проти України.....	93
Бессатрабова В.М. Корпоративні правовідносини у структурі адміністративно-правових відносин.....	